Codi Ètic i de Conducta de la Fundació Institut d'Estudis Nord-americans (IEN)

1. Introducció

La Fundació Institut d'Estudis Nord-americans (d'ara endavant IEN o la Fundació) és una institució dedicada a la promoció del coneixement, l'anàlisi i la difusió de la realitat política, social, econòmica, històrica i cultural dels Estats Units, així com al foment del diàleg transatlàntic i del pensament crític. En coherència amb la seva missió fundacional i amb el seu compromís amb la societat, l'educació, la cultura i el rigor intel·lectual, la Fundació adopta el present Codi Ètic i de Conducta com a marc de referència per orientar la conducta de totes les persones que en formen part o hi col·laboren.

El present Codi Ètic i de Conducta estableix els principis, valors i normes de conducta que han de guiar l'actuació de la Fundació Institut d'Estudis Nord-americans, així com la de totes les persones que hi estan vinculades: membres del Patronat, equip directiu, personal, col·laboradors, voluntariat i tercers que actuïn en nom de la Fundació. El seu compliment és essencial per preservar la credibilitat, la reputació i la confiança que la Fundació genera en els seus grups d'interès i en la societat en general.

Aquest Codi Ètic i de Conducta no inclou una relació de totes les conductes que podrien considerar-se incorrectes, però estableix unes bases comunes comprensibles per tots els seus destinataris, i els orienta sobre les problemàtiques legals i ètiques que se'ls poden plantejar per a, així, poder afrontar-les adequadament.

2. Objecte

Aquest document recull els principis bàsics institucionals que han de guiar el comportament de les persones i de l'organització en el marc de les seves activitats.

El present Codi Ètic i de Conducta té com a objectius:

- Garantir una actuació íntegra, responsable i coherent amb els valors de la Fundació.
- Promoure una cultura organitzativa basada en el respecte, la lleialtat i la responsabilitat.
- Prevenir conductes que puguin perjudicar la imatge, el prestigi o el bon funcionament de la Fundació.

3. Àmbit d'aplicació

El Codi Ètic i de Conducta és d'aplicació a:

- Els membres del Patronat
- L'equip directiu i el personal de la Fundació.
- El professorat, col·laboradors externs i voluntariat.
- Les persones físiques o jurídiques que representin la Fundació o actuïn en el seu nom.

Totes aquestes persones col.laboradores i vinculades a l'IEN han de conèixer, respectar i aplicar els principis recollits en aquest Codi.

4. Missió, visió i valors

La Fundació Institut d'Estudis Nord-americans té com a missió fomentar el coneixement mutu entre els Estats Units d'Amèrica i Catalunya, mitjançant activitats educatives, acadèmiques, científiques, culturals i cíviques, promovent el diàleg intercultural i la cooperació entre ambdues societats.

Els valors que orienten l'actuació de la Fundació són:

- Compromís amb l'interès general i la finalitat fundacional.
- Integritat i comportament ètic.
- Transparència i rendició de comptes.
- Respecte, diversitat i inclusió.
- Excel·lència acadèmica i rigor intel·lectual.
- Independència i imparcialitat.

5. Principis ètics generals

5.1 Legalitat i bon govern

La Fundació desenvolupa totes les seves activitats d'acord amb la legislació vigent, els seus Estatuts i les normes internes de bon govern, garantint una gestió responsable, eficient i orientada al compliment dels fins fundacionals.

En tots els nivells de l'IEN es vetllarà per l'aplicació real i efectiva de les mesures de prevenció i control previstes en aquest codi, de manera que aquest sistema d'autoregulació aconsegueixi l'eliminació de comportaments que puguin posar en risc la reputació en la societat i els actius materials i immaterials de la Fundació.

Aquest Codi serà adaptat a les tendències jurisprudencials i a les modificacions legals que afectin la responsabilitat de la Fundació.

5.2 Integritat i honestedat

Les persones vinculades a la Fundació han d'actuar amb honestedat, lleialtat i bona fe, evitant qualsevol conducta que pugui perjudicar la reputació, la credibilitat o els interessos de la institució.

5.3 Qualitat acadèmica i rigor

La Fundació vetlla per l'excel·lència acadèmica, el rigor intel·lectual i la qualitat dels seus programes, activitats i publicacions, promovent el pensament crític i el diàleg obert.

5.4 Relacions institucionals i col·laboracions

Les relacions amb altres institucions, entitats públiques o privades i patrocinadors s'han de basar en la transparència, la confiança mútua i el respecte als valors i a la independència de la Fundació.

6. Conducta institucional i professional

6.1 Compromís amb la finalitat fundacional

Totes les activitats i decisions de la Fundació han d'estar alineades amb la seva missió i els seus fins estatutaris, destinant els recursos de manera eficient i responsable.

6.2 Absència de conflictes d'interès

Definim per conflicte d'interès aquella situació on els interessos personals d'un professional o els d'un tercer competeixen amb els de l'IEN.

En el nostre dia a dia, les decisions s'han de prendre de manera objectiva i imparcial, evitant situacions de conflicte d'interès, reals o potencials. Qualsevol possible conflicte ha de ser comunicat de manera immediata i gestionat amb transparència.

Quan ens trobem davant un possible conflicte d'interessos, s'haurà de contactar amb el President, Joan F. Corona Ramón o la Directora de la Fundació, M. Mercè Segura i Badia, o les persones que ostentin el càrrec de President/a o Director/a de la Fundació en el moment dels fets. A vegades, serà possible resoldre el conflicte en benefici de tots, i això ens ajudarà, en qualsevol cas, a millorar els nostres processos de presa de decisions.

La falta de comunicació d'un potencial conflicte d'interessos suposaria una infracció d'aquest codi i, per tant, una falta sancionable.

6.3 Independència

L'IEN valora la seva reputació de conducta ètica i integritat. Entenem que, més enllà de constituir un delicte, qualsevol cas de corrupció tindria un impacte negatiu en el nostre prestigi i imatge.

La corrupció suposa el d'abús de poder o càrrec en benefici de la pròpia persona que ho exerceix, i comprèn el suborn, l'extorsió, la prevaricació tant pública com privada, el frau i el blanqueig de capitals.

El suborn és l'acceptació, sol·licitud o oferta de compensacions econòmiques, obsequis, hospitalitat o altres favors a canvi d'una cosa valuosa o avantatjosa per qui realitza el suborn.

Com és lògic, no podem oferir ni acceptar, directa ni indirectament, suborns ni pagaments de facilitació de qualsevol import de/a tercers, siguin públics o privats. Serem especialment cautelosos quan ens relacionem amb països on la pràctica dels pagaments de facilitació formi part de la cultura local.

Si es produeix un suborn en el qual participi una persona relacionada amb l'IEN la responsabilitat pot recaure sobre la Fundació, fins i tot si no tingués coneixement d'aquest suborn. Per tant, no es podrà utilitzar a tercers per a intentar ocultar-ho. Ni proveïdors, ni agents, ni consultors, ni distribuïdors, ni socis de negoci podran oferir o rebre suborns relacionats amb el seu treball per a la Fundació.

En aquest sentit, no es realitzaran donacions a organitzacions benèfiques, partits polítics i altres organitzacions amb la intenció d'obtenir un avantatge.

Tots els empleats i representants de l'IEN estan obligats a negar-se, si se'ls demana un pagament de facilitació -que és el realitzat a un funcionari del govern per a aconseguir o accelerar una acció governamental de rutina, com la tramitació de visats, planificació d'inspeccions, protecció del lliurament o recollida de correu o alta de subministraments.

Tampoc podran acceptar pagaments en efectiu per sobre dels límits legalment vigents a cada moment o sense justificació de l'origen dels fons, perquè aquestes transaccions podrien contravenir la normativa sobre blanqueig de capitals i prevenció del terrorisme.

L'IEN adopta una posició de tolerància zero respecte de qualsevol conducta corrupta, i assegurarà tots els procediments necessaris, incloent-hi la formació dels seus empleats i directius, perquè la conducta de la institució sigui en tot moment honesta i ètica, independentment de l'àmbit en què les seves activitats es realitzin.

6.4 Protecció dels treballadors

Seguretat i salut en el treball

La integritat física, la salut i la vida de les persones treballadores són drets la protecció dels quals ha de ser una prioritat permanent per als qui treballem a l'IEN i, especialment, per als qui exerceixen funcions directives.

Ens comprometem a aconseguir un alt nivell de seguretat i salut en el treball, no limitant-nos a complir amb les disposicions legals vigents, sinó anant més enllà dels mínims exigits si fos necessari, de manera que en cada lloc de treball es disposi d'una protecció òptima per a cada persona treballadora, proporcionant-li i mantenint un entorn de treball sa i segur que inclogui accés segur i instal·lacions adequades.

Respecte i igualtat

La Fundació promou un entorn basat en el respecte mutu, la dignitat de les persones i la igualtat d'oportunitats, sense cap mena de discriminació per raó de gènere, origen, nacionalitat, llengua, ideologia, creences, orientació sexual, edat o qualsevol altra condició personal o social.

7. Gestió econòmica i transparència

La Fundació administra els seus recursos amb criteris d'austeritat, eficiència i responsabilitat, garantint una informació econòmica clara, veraç i accessible, d'acord amb la normativa aplicable i els principis de rendició de comptes.

No es permet l'ús indegut dels recursos de la Fundació ni la seva utilització per a fins personals o aliens als objectius institucionals.

7.1 Obligacions comptables, fiscals i laborals

L'IEN compleix amb totes les seves obligacions fiscals i laborals i, amb el mateix zel, els seus treballadors han d'assegurar el compliment d'aquestes obligacions per part de clients i de proveïdors, quan se'ls encarregui aquesta funció.

La informació financera, la comptabilitat, els contractes i la documentació auxiliar registren fidelment la naturalesa de les transaccions que l'IEN realitza, de tal manera que els comptes anuals reflecteixen la realitat de les operacions comercials.

En conseqüència, els empleats i directius es comprometen al fet que la informació en l'elaboració de la qual participin sigui íntegra, veraç i fiable.

Anualment, els comptes anuals se sotmeten a una auditoria externa independent i es procedeix, seguidament, a la rendició de comptes davant el Protectorat de la Generalitat de Catalunya.

7.2 Prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme

L'IEN compleix amb la normativa que regula la prevenció del blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme i, a aquest efecte, totes les seves transaccions econòmiques es realitzen a través d'entitats bancàries.

Especialment, estan prohibits els cobraments i els pagaments en efectiu per sobre dels límits previstos legalment; aquests límits estan disposats per operació global, no per a cada pagament o cobrament individualitzat.

7.3 Obsequis i invitacions

Es considera que aquestes pràctiques poden arribar a incidir en les decisions individuals, i perjudicar la lliure competència en el mercat.

Uns certs obsequis de valor poden considerar-se sempre impropis: qualsevol present, diners, préstecs, vals canviables, avantatges monetaris similars, o invitacions amb els quals es pretengui influir en decisions.

Els òrgans superiors, directius i empleats de la Fundació no podran, en termes generals, acceptar cap regal llevat que tinguin la consideració de regal de cortesia i concorreguin cumulativament, els següents requisits:

- Que tinguin la qualificació de mera atenció de cortesia (amb un valor no superior a 50€).
- Que no es pugui rebutjar el regal o hospitalitat per suposar una ofensa per a l'oferent.
- Que el regal no tinguin com a finalitat obtenir o intercanviar tractes de favor.
- Que es rebi de manera oberta i transparent.
- Que no pugui donar lloc a conflictes d'interès.
- Que no sigui un regal en metàl·lic o un altre suport que permeti la transmissió de diners.

Els òrgans superiors, directius i treballadors que reben i accepten qualsevol regal de cortesia hauran de:
Acceptar el regal en nom de la Fundació, però, en cap cas, en el seu propi nom.

Incloure'l en el Registre de Regals i, segons la naturalesa del regal de cortesia, podrà procedir al seu sorteig entre els empleats, o si es tracta de lots de Nadal, repartir-los o consumir-los de manera conjunta.
També es poden acceptar menjars o invitacions a esdeveniments habituals i raonables, sempre que existeixi un propòsit fundacional legítim.

8. Comunicació, imatge i reputació

La comunicació de la Fundació ha de ser veraç, rigorosa i respectuosa, contribuint a una imatge institucional coherent amb els seus valors i amb la seva funció d'interès general.

Les persones vinculades a la Fundació han d'evitar qualsevol actuació pública o privada que pugui danyar la seva reputació, o la dels òrgans de govern i patrons de la Fundació.

8.1 Protecció de la propietat intel·lectual

Donem suport a l'existència d'un entorn legal i regulador que protegeixi els drets de propietat intel·lectual i respecti tant els propis com els de tercers, entenent per aquests els processos, millores o desenvolupaments, així com patents, marques o qualsevol publicació/informació amb valor per a la nostra organització.

La marca i el logo de l'IEN hauran de ser utilitzats en tot moment de manera correcta, amb respecte al prestigi de la institució. Es restringirà el seu ús per terceres persones i es controlarà el seu ús indegut o no autoritzat.

Només s'utilitzaran marques, imatges i textos autoritzats per la Direcció.

8.2 Bones pràctiques en la comunicació electrònica

L'IEN posa a la disposició de tota la plantilla les eines informàtiques necessàries per a facilitar el seu treball diari. El seu ús ha de complir amb el procediment establert reglamentàriament, que ha de ser subscrit per tots els integrants de l'organització en el marc del seu procés d'acolliment.

Així mateix, volem remarcar la importància que totes les comunicacions i/o correus electrònics, tant interns com externs siguin redactats de forma professional, doncs es tracta de comunicacions professionals i mai s'hauria d'enviar un escrit/comunicació/correu electrònic que pugui posar en situació compromesa a la institució, els seus òrgans de govern/direcció o a persona vinculada a l'IEN si aquest document fos públic.

Els col·laboradors i persones vinculades a l'IEN s'abstindran d'emetre o publicar, sota qualsevol suport o format, opinions en nom d'aquesta institució, sense la prèvia autorització dels seus superiors. En qualsevol cas, vetllaran perquè les seves opinions,

encara que siguin a títol personal, no atemptin contra els valors de l'IEN ni comprometin de cap manera la seva reputació o la dels seus òrgans de govern, representació i direcció.

8.3 Protecció de dades de caràcter personal i informació confidencial

En el desenvolupament del nostre treball diari, tenim accés continu a dades confidencials de professionals, així com de la pròpia Fundació i dels seus empleats o col·laboradors. L'IEN ha de garantir la seva confidencialitat, així com el seu ús exclusiu per als fins per als quals van ser recaptats, amb ple respecte del que es disposa en les normatives vigents en matèria de protecció de dades personals, el Reglament (UE) 2016/679 de 27 d'abril de 2016 i la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals i resta de normativa d'aplicació (*LOPDGDD).

Aquest deure de confidencialitat també ha de ser respectat entre els companys, compartint únicament la informació que requereixi cada lloc de treball.

Les dades personals no es retindran més temps del que sigui necessari per al compliment de la fi corresponent i una vegada complert aquest fi hauran d'anonimitzar-se o eliminar-se, tret que existeixi una obligació legal que exigeix que es retinguin per un determinat període.

Les dades personals es transferiran o emmagatzemaran electrònicament o d'una altra manera, de manera fiable i segura, adoptant totes les mesures tècniques i organitzatives apropiades per a protegir les dades personals davant un tractament no autoritzat o il·lícit (inclòs l'accés no autoritzat o il·lícit) i davant qualsevol pèrdua accidental, destrucció o mal.

Totes les dades personals / informació facilitats a l'IEN només podran ser utilitzats per l'IEN i no han de ser transferits a cap altra companyia, tret que aquesta informació s'hagi revelat al titular de les dades i que aquest hagi atorgat el seu consentiment per a tal intercanvi de dades o que hi hagi una altra justificació legal per a fer-ho.

A tota persona autoritzada per a tractar dades personals se li exigeix que llegeixi, comprengui, compleixi i faci complir aquesta política de seguretat en la protecció de dades com a mesura per a protegir les dades que formen part del tractament que li ha estat encomanat.

9. Canals de comunicació relacionats amb el compliment del Codi Ètic i de Conducta.

La finalitat dels canals de comunicació previstos en aquest Codi és facilitar als qui tinguin coneixement de qualsevol incompliment del Codi Ètic i de Conducta que puguin

informar d'això a la institució, a fi que la mateixa adopti les mesures que consideri oportunes.

Quan ens trobem davant un possible incompliment d'aquest Codi Ètic i de Conducta s'haurà de contactar amb el President, Joan F. Corona Ramón o la Directora de la Fundació, M. Mercè Segura i Badia, o les persones que ostentin el càrrec de President/a o Director/a de la Fundació en el moment dels fets.

10. Compliment, difusió i actualització del Codi

El Patronat és responsable de vetllar pel compliment d'aquest Codi Ètic i de Conducta, així com de la seva difusió i actualització periòdica.

Qualsevol incompliment del Codi podrà donar lloc a les mesures corresponents, d'acord amb la normativa aplicable i els procediments interns de la Fundació.

11. Aprovació i entrada en vigor

Aquest Codi Ètic i de Conducta ha estat aprovat pel Patronat de la Fundació Institut d'Estudis Nord-americans el 21 d'abril de 2026, i entra en vigor a partir de la data de la seva aprovació, essent d'obligat compliment per a totes les persones incloses en el seu àmbit d'aplicació.